A háromliliomú korona

2013 július 17. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Sok évvel ezel?tt az egyik múzeumban különös, nagyméret?, középkori, alakos kályhacsempét fényképeztem, amit aztán átadtam közlésre Zolnay Lászlónak. Most, hogy a Vasvári Múzeumot megnéztem, annak egyik tárlójában viszontláttam ezt a becses emléket. Azt is megtudtam, hogy Kádár Zoltán, aki részt vett az 1952-es ásatáson, err?l külön tanulmányt is írt. Most ebb?l idézem az idevonatkozó részt. El?tte annyit hadd jegyezzek meg, hogy amikor nem tudtam egy szimbólumot megfejteni, Kádár Zoltánhoz fordultam segítségért, mivel ? valóban nagyon sokat tud a középkori jelképekr?l. (Rezignáltam mondom, bár okát sejtem, hogy a meg nem írt könyvei nagyon hiányoznak nekem.)

„A képen látható három királyi személyt s kíséretének két tagját ábrázoló nagyméret? kompozíció (a széleivel együtt mintegy 40 centiméter széles!) világosvörösre égetett anyag, mintegy kilencszeresen (!) profilált széllel. Mindhárom nagyméret? alak az izokephalia szabálya szerint homlokmagasságig mérve egyenl? magas (22 centiméter), csak a korona teszi magasabbá a közép? férfialakot s a t?le jobbra álló n?t. […] A közép? királyi alak magas, nyitott, tetején kereszttel díszített koronát hord, jobb kezében kardot tart, balját mellére teszi, hosszú, földig ér? szoknyaszer? ruha fedi testét, amely középütt két éles plasztikusráncot vet, oldalnézetben ábrázolt lábát hosszú, hegyes, papucsszer? cip?je rejti. Széles, csupasz arcát hosszú, hullámos fürtök keretezik. Jobbján háromliliomú koronás n?alak áll, hosszú, derékban elkeskenyed? szoknyája a földet veri, széles, b? ujjait oldalt gyöngysordísz szegélyezi, keblén V alakban nyitott ruháját három pánt fogja össze, a szoknya alul három széles ráncba fut lefelé. A csempe jobb oldalán, a királytól balra fedetlen fej? ifjú áll: sz?k, hosszú nadrágban, széles ujjú kabátban, bal kezével a test közepén lógó kardjának markolatát fogja. Mögötte, a király és a királyfi közt félrecsapott, széles karimájú kalapban kis sípos alak áll. A királyn? és a király között, illetve fölött pedig, szintén a kett? közé szorosan beékelve, befont hajú, b? ujjú ruhát visel? n?alak áll.

A viselet tagadhatatlanul kés? gótikus jelleg?, mégpedig er?sen a francia-burgundi udvar ízlését tükrözi. Ha az ábrázoltak történeti személyek, akkor – magyarországi emlékr?l lévén szó, a király arctípusát is figyelembe véve – csak Mátyásról vagy II. Ulászlóról lehet szó. Mátyás és családjának ábrázolását azonban már a viselett?l eltekintve Corvin János sajátos helyzete eleve kizárja. Minden valószín?ség szerint II. Ulászló királynak és családjának – francia származású nejének, Anna de Foix-nak és fiának, a kés?bbi II. Lajosnak – ábrázolásával állunk szemben.

A csempén külön figyelmet érdemel a királyon látható korona: ez a korabeli német-római császári korona ábrázolásaira hasonlít leginkább. De bárhonnan is származik, ez és a többi, itt el?került csempe és az összes töredék páratlanul érdekes bepillantást nyújt számunkra a középkori udvari életbe” – írja összegzésül Kádár Zoltán. Így hát ezek a figurális csempék annak a kés? középkori francia viseletnek a kisugárzását ?rizték meg a számunkra, amelynek els? jelentkezései a Zsigmond kori m?vészeti anyagban láthatók.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló